

ezáltal a fasizmussal egyformán szubjektív kifejezésre juttatja a polgári ideológiában azt az objektív tényét, hogy a munkáságnak az anyagi létfeltételei tudatosítását kifejező észszerű cselekvése szembe fordult a polgári társadalommal, hogy ennél fogva a polgári osztályérdek a polgári társadalom veszedelmévé vált tudatos, észszerű lelki tényezők lebecsülését kívánja meg.

Ugyanezért azonban a pszichoanalízis évtizedes *multra* visszatekintő tudományos egyénlélektan iskolája is. És ebben a minőségében szükségképpen tartalmaz objektív, a valóság összefüggéseit helyesen tükröző elemeket is.

Mindéből folyik a marxizmus gyakorlati álláspontja a pszichoanalízissal szemben. Ez az álláspont elvileg ugyanaz, mint általában a polgári tudományos rendszerekkel szemben. A marxizmus átvesz a pszichoanalízistől mindent, amit objektív értékénél fogva felhasználhat egy valóban tudományos dialektikus egyénlélektan felépítésénél. De ugyanakkor könyörtelen harcot folytat minden tétele ellen, amely a valóság összefüggéseinek polgári talajban gyökerező, polgári osztályérdek által meghatározott meghamisítását fejezi ki. És ezt a harcot annál kiméletlenebbül folytatja, mert a pszichoanalízis nemcsak eredeti polgári formájában szolgálja a munkásmozgalmában a polgári osztályérdeket, nemcsak „ortodox marxista formájában” veszélyezteti a marxista elmélet tisztaságát, tehát a marxista gyakorlat eredményességét, hanem egyenesen a szociálfasiszta revizionizmus egyik központi eszközévé változott át De Mannak, a revizionizmus egyik mai vezető teoretikusának és a szociálfasizmus tipikus képviselőjének a kezében.

A polgári tudomány minden időszakban kitermeli törvényszerűen a maga különböző, gyakran csak kérészéletű filozófiai, lélektani, vagy egyéb divatos „iskoláit és iskolácskáit”. És a marxizmusnak minden időben könyörtelen harcot kellett folytatnia ezek ellen a nagyképű tudományos álcaiban fellépő, de objektív tudományos magvuk ellenére is lényegben csupán „polgári divathóbortot” jelentő tanok ellen, mert hatásuk alól nem képes magát a polgári társadalom szellemi légkörében fejlődő munkásmozgalom sem teljesen kivonni. Így az a harc, amelyet a marxizmus a pszichoanalízis ellen is folytat, csupán egyik újabb frontszakasza annak az évtizedek óta folyó ideológiai küzdelemnek, amelyet a marxizmus már győzelmesen megvívott a machizmus, a bergsonizmus és más hasonló tanok befolyása ellen.

KÉSEI SZÓZAT EGY ŐREG CSAVARGÓHOZ

Irtá: KORVIN SÁNDOR (Kolozsvar)

*Falaid közt jártam poros bejelentő-
hivatal; iktatni kellett rövid úton:
„K. S., a költő s munkanélküli
született 1912, Nagysomkúton;*

*átköltözött, Kolozsvárt csatangol
s máttól fogva itt próbál szerencsét,
tündökl, versel, néha apróhírdet
és búval kavarja a barna lencsét...“*

Atnyujtottam ivem s félreálltam.
 „A következő!...” — recsegték felettem.
 Helyemre köhécselő öreg ember lépett,
 kezében vékony vesszővel, esetten.

„A nevét kérem...” — szóltak. — „Bacsó József,
 született hatvan éve, Hátszegen...” —
 „Lakása?” — „Nincs.” — „Allása?” — „Nincs.” — „A többi?” —
 „Nincsen.” —

„Akkor hát mért jött ide öregem?!”

„Épp ezért, uram, — megmondani itt: —
 nem bejelentés ez, de feljelentés, vád! —
 mert szégyen az, hogy annyi év után
 lakásom sincs, — hadd tudja a világ...”

Csendes mosoly kélt az ott állók ajkán,
 csak én neszeltem szavára, meredten:
 „Bacsó József... Bacsó... első tanítóm!
 Tizenhat éve... Szinte elfeledtem...”

Tanítóm! Bacsó, vaj' ön volna az?
 ki falunkban oktatott hajdan s rojtos
 nadrágban járt, néptanítóhoz illőn,
 mert nem hitelezett a tömzsi boltos.

Csavargó lett kegyedből?! — Hazugság volt hát,
 mit olvasókönyvünk fejünkbe dajnált: —
 ki nem dolgozik lop, csal — a z csavargó, —
 a dolgos ember elveszi jutalmát.

Ime mit ért, amire zordan intett:
 hogy aki földjét nem szereti bátran
 a z a bitang meg a földönfutó
 s most mégis kegyed botorkál hazátlan!

Üres beszéd volt hát a régi kátél
 Bár sűrűn koppant körmünkre a pálca.
 „Ki megdolgozik bő jutalmat nyer.”
 És lám, aki azt rendjén megszolgáltá...

Akkor most mért csavarog, tanítóm,
 mint vén kuvasz, ha mändezt híven tette?
 Lám a dicső (nekiünk dicsért!) világ
 kegyedet ilyen csúful követette.

Itt áll most, ime bántó gúny pereg
 sok, országuton szétzilált fiúrtjére.
 „Öreg bolond...” — így hull a dőre vád
 gyermekkorom első mesterére.

Jó oktatóm! lám becsapták még ott,
 hol kegyedet oktatták az ígére.
 Emelje fel hát csipős vesszejét
 e hazug világ elvadult fejére!”